

Innvollparasitter og parasittkontroll hos geit

Forfatter

Sammendrag

- Forebyggende tiltak mot innvollparasitter er den beste måten å bekjempe snyltere på. Det var hovedbudskapet fra veterinær Atle V. Meling Domke til deltakerne på Geitedagene på Vinstra i august.

Publisert

2013

Referanse

Sau og Geit nr. 5/2013

Utskriftsdato

03.12.2023 www.fag.nsg.no

Innvollsparasitter og parasittkontroll hos geit

- Forebyggende tiltak mot innvollsparasitter er den beste måten å bekjempe snyltere på. Det var hovedbudskapet fra veterinær Atle V. Meling Domke til deltakerne på Geitedagene på Vinstra i august.

Atle V. Meling Domke ved Norges veterinærhøgskole (NVH) holdt foredrag om innvollsparasitter og parasittkontroll hos geit.

Innvollsparasitter - forebygg hele året

Den vanligste konsekvensen av innvollsparasitter er redusert produksjon og dårligere allmenntilstand. Innvollsparasitter er først og fremst et problem i beiteperioden, men det er viktig å forebygge også i inneføeringsperioden for å unngå stor parasitt-

belastning i sommerhalvåret. Domke tok for seg de mest vanlige og skadegjørende innvollsparasittene på geit; rundormer som lever på slimhinner i løpe/tarm hos vertedyret.

Inneføeringsperioden

Hold dyra friske og i godt hold. Robuste dyr håndterer en infeksjon bedre enn dyr i dårlig hold. Når dyra holdes innendørs er god hygiene spesielt viktig. Tilrettelegg fôringsplassen slik at dyra ikke forurenser den med avføring.

På beite

Bruk store beiter, da vil smittepresset holdes på et lavt nivå. Beitet bør være variert og bestå av busker, kratt og lyng. Foruten at geitene foretrekker å beite høyere, inneholder mange av disse vekstene tanniner eller garvestoff. Tanniner har negativ effekt på parasitter, og er naturens parasittmiddel. Unngå at geitene beiter graset kort, siden larvene befinner seg nærme bakken. Vekselbeite og sambeiting kan være positivt, men unngå dette med sau. Mange innvollsparasitter har sau og geit som vertedyr. Skifte av beite bør skje regelmessig, og et beite bør ha ei hviletid på minst 6 uker.

Mange rundormer overvintrer ikke ute på beite, unngå derfor å bruke det samme beitet vår og høst. Da vil du redusere antall overvintrede rundormer neste vår. Snylterne vil derimot overleve inne i vertedyret, det er derfor viktig å ha dette i bakhodet når gjødsel spres på enga. Vi har også noen innvollsparasitter som overvintrer ute på beite. Er disse et problem i besetningen, bør man unngå å

*Geiter foretrekker busker, urter, lyng og kratt. Mange plantevekster, inkludert bark, inneholder tanniner eller garvesyre som er naturens parasittmiddel.
(Foto: Frida Meyer)*

bruke det samme vårbeitet to år etter hverandre.

I motsetning til sau har geit dårlig immunitetsutvikling, og eldre dyr tåler parasitter dårligere. Unge dyr er vanligvis ikke infisert av rundorm før beiteslipp og bør derfor utsettes for smitte av innvollsparasitter. Kje trenger en hel beitesesong for å utvikle immunitet mot snyltere.

Er innvollsparasitter et problem i din besetning?

De vanligste tegnene på at geitene kan ha problemer med snyltere er vekttap, redusert produksjon, vekslende diaré og generell nedsatt allmenntilstand. Innvollsparasitter kan redusere opp-taket av fôr hos vertedyret med 10-40%. Innvollsparasitter er imidlertid ikke alltid årsak til disse symptomene. Avføringsprøve vil gi svar på om innvollsparasitter er årsaken til symptomene, og veterinær vil kunne kartlegge et eventuelt omfang og behov for behandling. Det kan i noen tilfeller være aktuelt å behandle bare deler av flokken. Det er ikke ønskelig å behandle for ofte da dette vil medføre at parasittene utvikler økt resistens mot behandlingsmidlene.

Tidspunkt for behandling mot innvollsparasitter

Det er tilbakeholdstid på melk og kjøtt etter behandling med parasittmiddel, så det er mest praktisk at melkegeiter behandles tidlig i sintida. Kje bør behandles ved innsett.

Riktig parasittbehandling

Hvis du må behandle flokken mot innvollsparasitter, er det svært viktig at det blir utført på riktig måte. Rådfør deg med din veterinær. Dette for å hindre at parasittene blir resistente mot midlene.

Dosering: Vei de tre tyngste dyra i flokken for å sikre tilstrekkelig

